

آینده فرزندان ما را با هم میسازیم

جهت ارتباط با ما کلیک کنید

پشتیبانی لحظه ای محصولات

ورود به سایت مشق آنلاین

اینستاگرام مشق آنلاین

مشق آنلاین

شناسه نشر دیجیتال : ۱۳۴۶۶

مشخصات : کتاب دیجیتال با فرمت PDF

یادداشت

خرید و مشاهده مشخصات اثر به طور انحصاری در سایت:

MashghOnline.ir

ناشر دیجیتال مبتنی بر خط و مبتنی بر حامل های رایانه ای

نام کتاب : (آموزش درس اول فارسی کلاس ششم)

ناشر : مشق آنلاین

صاحب اثر : سید امیر بنی طبا

شناسه ثبت : 397842

کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای وب سایت مشق آنلاین محفوظ است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ یا انتشار تمام یا بخشی از این اثر را ندارد.

انتشارات مشق آنلاین دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به شماره ۱۰۶۵۸۶۹۲۹۷۱۱ و پروانه نشر به شماره ۱۳۴۶۶ میباشد.

متخلفین به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

نمادها و صلاحیت ها

شعر ستایش

به نام آن که جان را فکرت آموخت

قافیه

سخن خود را به نام آن کسی آغاز می‌کنم که به انسان، اندیشیدن و فکر کردن را آموخت و دل او را که مانند چراغی است با نور جان، روشن و نورانی کرد.

ز فضلش هر دو عالم، گشت روشن

قافیه

از بخشش خداوند هر دو جهان روشن و نورانی شد و خاک وجود آدم، گلستان شد. (خداوند با دمیدن از روح خود در وجود آدمی، جسم او را که از خاک بی ارزش بود، مانند گلستان ارزشمند و زیبا کرد).

جهان، جمله، فروغ نور حق، دان

قافیه

جهان را به تمامی، پرتوی از نور وجود خداوند بدان و خداوند به دلیل آنکه در کمال پیدایی و آشکار بودن است، در این جهان پنهان به نظر می‌رسد. آنور خداوند تمام جهان هستی را فرا گرفته اما خداوند آن قدر آشکار است که از شدت پیدایی، پنهان به نظر می‌رسد. (دیده نمی‌شود)

خرد را نیست تاب نور آن روی

قافیه

خرد و عقل انسان توان درک نور وجود خداوند را ندارد؛ ای انسان برای دیدن خداوند در جست و جوی چشم دیگری باش زیرا چشم تو، توان دیدن نور وجود خداوند را ندارد. (منظور شاعر این است که خداوند برتر از آن است که انسان با عقل خود او درک کند و بفهمد و با چشم خود او را ببیند، انسان برای دیدن خداوند و درک او به وسیله‌ی دیگری نیاز دارد و آن وسیله چیزی نیست جز دل پاک‌ی که گناهان آن را آلوده نکرده باشد).

در او هر چه آن بگفتند از کم و بیش

قافیه

در توصیف خداوند کم و بیش هر چه گفته اند، گفته‌ی آن‌ها بر اساس تصور ایشان از خداوند بوده است و خداوند از وصف و فهمشان بالاتر و برتر است.

به نزد آن که جانش در تجلی است

قافیه ردیف

آن کسی که جانش در حضور خداوند قرار دارد، همه‌ی جهان را همچون کتابی می‌داند که از وجود خداوند خبر می‌دهد.

چراغ دل به نور جان برافروخت

قافیه

ز فیض خاک آدم، گشت گلشن

قافیه

حق اندر وی ز پیدایی است پنهان

قافیه

برو از بهر او، چشم دگر جوی

قافیه

نشانی داده‌اند از دیده‌ی خویش

قافیه

همه عالم، کتاب حق تعالی است

قافیه ردیف

واژه های جدید

فکرت: فکر، اندیشه، تفکر **برافروخت**: روشن کرد **فضل**: احسان، بخشش **فیض**: بخشش، عطا **گلشن**: گلستان **ز**: مخفف «از» **جمله**: همه، تمام **فروغ**: نور، روشنایی **حق**: منظور خداوند **خرد**: عقل **تاب**: توان **در او**: درباره ی او **دیده**: چشم **تجلی**: آشکار شدن، پیدا شدن **تعالی**: بلندمرتبه

کلمات مخالف: پیدا: پنهان کم: بیش

تاریخ ادبیات

شیخ محمود شبستری (وفات ۷۲۰ هجری):

از شاعران و عارفان قرن هفتم و هشتم هجری قمری است که در «شبستر» از روستاهای اطراف تبریز به دنیا آمد. از زندگی او اطلاع چندانی در دست نیست. ظاهراً سراسر عمر خود را در «تبریز» یا در نزدیکی آن به سر برده و در همان جا در سال ۷۲۰ هجری وفات یافته است. از وی تألیفات بسیاری باقی نمانده است. «مثنوی گلشن راز» از جمله آثار اوست.

دانش زبانی

تحمیدیه

شاعران و نویسندگان پارسی زبان سروده ها و نوشته های خویش را به نام پروردگار جهان و نیایش یزدان آراسته و بخشندگی و بخشاینده‌گی معبود ازلی را ستوده و هیچگاه نعت و ستایش پیامبر (ص) و اولیای دین را نیز از یاد نبرده اند. تحمیدیه در اصطلاح حمد و ستایش پروردگار می باشد. در میان اهل ادب سخنی است، زیبا به نظم یا نثر با محتوای مناجات و راز و نیاز با پروردگار و نعت و ستایش پیامبر و اولیای دین.

نیایش و مناجات

با حمد پروردگار و توصیف عظمت کبریایی حق آغاز می شود. - سپس شاعر یا گوینده به اظهار عجز و نیاز می پردازد و گناهان و معاصی خویش را بازگو می کند. - در نهایت از درگاه پروردگار، طلب عفو و مغفرت می کند

درس اول

فارسی کلاس ششم ابتدایی

درس ۱: معرفت آفریدگار

پیام اصلی این درس ذکر و ستایش پروردگار توسط تمامی عناصر و ارکان طبیعت است.

معرفت آفریدگار

این همه خلق را که شما بینید بدین چندین بسیاری، این همه را خالق است که آفریدگار ایشان است و نعمت بر ایشان از وی است، آفریدگار را بپای پرستیدن و بر نعمت او سپاس داری باید کردن.

این همه آفریده که می بینید که این قدر زیاد است. این همه را آفریننده ای آفرید که خداوند است و نعمت های ما از ایشان است. آفریدگار را باید بپرستیم و از نعمت او شکرگذاری و تشکر باید بکنیم.

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل، و غفلت از این ونا اندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل، و نادانی، گمراهی است.

فکر کردن درباره ی کار آفریننده و آفریده شده، روشنایی و نور به دل ها می بخشد و فکر نکردن و نادانی کردن تاریکی به دل ها راه می دهد و نتیجه نادانی گمراهی است

(تاریخ بلعمی، ابو علی بلعمی)

باد بهاری وزید از طرف مرغزار باز به گردون رسید، ناله ی هر مرغ زار

از طرف سبزه زار نسیم بهاری شروع به وزیدن کرد و آواز هر پرنده ی عاشقی دوباره به آسمان رفت

خیز و غنیمت شمار، جنبش بادربیع ناله ی موزون مرغ، بوی خوش لاله زار

بلند شو و وزش باد بهاری و صدای زیبای پرندگان و بوی خوش لاله زار را غنیمت بشمار و از آنها لذت ببر

هر گل و برگی که هست، یادخدا می کند بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار

همه ی موجودات هستی از جمله گل های زیبا و برگ های سبز به یاد خداوند هستند، بلبل و قمری با آوازشان خدا را یاد می کنند.

برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری ست، معرفت کردگار

از نظر انسان دانا، هر کدام از برگ های درختان سبز، دفتری است که با آن می توان خداوند را شناخت

سعدی

واژه های جدید

خلق: مردم - انسان - آفریده **پرستیدن:** عبادت کردن - ستایش کردن **سپاس داری:** سپاس گزاری - شکرگزاری **مخلوق:** خلق شده - آفریده شده **غفلت:** بی خبری - فراموشی کردن
مرغزار: چمنزار - سبزه زار **گردون:** آسمان **زار:** ناتوان - نالان **خیز:** برخیز - بلند شو
غنیمت شمردن: قدر فرصت را دانستن **جنبش:** حرکت و تکان **ربیع:** بهار **موزون:** آهنگین - دارای وزن
لاله زار: جایی که لاله فراوان می روید **قمری:** نوعی پرنده کوچکتر از کبوتر **هوشیار:** باهوش - عاقل
دفت: در اینجا منظور کتاب است **معرفت:** شناخت - دانش **کردگار:** آفریننده - خالق

هم خانواده

خلق=خالق مخلوق آفریدگار=آفریننده روشنایی=روشن روشنی اندیشیدن=اندیشید
اندیشید اندیشه گمراهی=گمراه گمراهان وزید=وزیدن وزش گردون=گرداننده گرد گردان
هوشیار=هوشمند باهوش معرفت=معارف عرف

متضاد

هوشیار=بی هوش پرسیدن=نپرسیدن سپاس داری=ناشکری باید=نباید اندیشه کردن=فکر نکردن
روشنایی=تاریکی غفلت=باخبری افزایش=کم کردن نادانی=دانایی گمراهی=هدایت شده
نال=آواز شادی

تاریخ ادبیات

ابوعلی بلعمی : از بزرگان و نویسندگان تاریخ زبان و ادب فارسی بود .روزگاری را به وزارت سامانیان سپری کرد که در قرن چهارم هجری میزیسته.ترجمه تاریخ تبری و تالیف آن به زبان فارسی از آثار اوست.

سعدی : از بزرگترین شاعران و نویسندگان ایران در قرن هفتم است.بوستان به شعر و گلستان به نثر همراه شعر و دیوان اشعار از او برجای مانده است.

مجموعه ی این آثار کلیات سعدی نامیده میشود. زادگاه او شیراز است و برای اتمام تحصیلات به بغداد رفت و پس از ۳۵سال به شیراز برگشت .کتاب گلستان او نظم و نثر می باشد.آثار دیگر او بوستان نام دارد . موضوع این کتاب اخلاق و تربیت و سیاست و اجتماعیات است که به صورت شعر می باشد.

درک مطلب

- ۱- در شعری که خواندید، « بلبل » و « قمری » چه می خوانند؟
یاد خداوندگار بلبل و قمری در آواز های خود ستایش و ذکر پروردگار را می خوانند.
- ۲- برداشت شما از بیت «برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری ست معرفت کردگار» چیست؟
گل ها و گیاهان و همه ی جهان مانند کتاب است و انسان های دانا و عاقل با مشاهده ی دقیق و تفکر در مورد هر کدام از آنها خود را می شناسند و به بزرگی و عظمت خدا پی می برند.
- ۳- به نظر شما بلعمی بر چه چیزی تأکید دارد؟ دلیل خود را بیان کنید.
شناخت و پرستش پروردگار، شکر گذاری نعمت هایی که به ما داده است و فکر کردن درمورد آفرینش هستی.
برای این که بلعمی، خواند را خالق و آفریننده ی جهان و همه ی نعمت ها معرفی کرده است. او وظیفه ی ما را در برابر خداوند، پرستش او و سپاس گزاری از نعمت هایش می داند و یاد آور شده، برای اینکه دلمان روشن و ایمانمان قوی شود، باید در مورد آفرینش هستی فکر کنیم.
- ۴- چه تفاوتی بین عبادت انسان ها با دیگر موجودات است؟
عبادت انسان ها آگاهانه است و انواع و اشکال گوناگونی دارد؛ اما عبادت دیگر موجودات از روی غریزه است و شکل یکسانی دارد (مثل نغمه سرایی و آواز خواندن پرندگان).

حکایت : محبت

دو دوست، پیاده از جاده‌ای در بیابان عبور می‌کردند. بین راه بر سر موضوعی اختلاف پیدا کردند و به مشاجره پرداختند. یکی از آنها از سرخشم بر چهره‌ی دیگری سیلی زد.

دوستی که سیلی خورده بود، سخت آزرده شد ولی بدون اینکه چیزی بگوید، روی شن‌های بیابان نوشت: «امروز بهترین دوست من بر چهره‌ام سیلی زد.»

آن دوکنار یکدیگر به راه خود ادامه دادند تا به یک آبادی رسیدند. تصمیم گرفتند قدری آنجا بمانند و کنار رودخانه استراحت کنند.

ناگهان شخصی که سیلی خورده بود، لغزید و در رودخانه افتاد. دوستش به کمکش شتافت و او را نجات داد. بعد از اینکه از غرق شدن نجات یافت، روی صخره‌های سنگی، این جمله را حک کرد: «امروز بهترین دوستم جان مرا نجات داد.»

دوستش با تعجب از او پرسید: «بعد از اینکه من با سیلی تو را آزرده‌ام، تو آن جمله را روی شن‌های صحرا نوشتی، ولی حالا این جمله را روی صخره حک می‌کنی؟»

او لبخندی زد و گفت: «وقتی از تو رنجیدم، روی شن‌های صحرا نوشتم تا باد، آن را پاک کند ولی وقتی تو به من محبت کردی، آن را روی سنگ حک کردم تا هیچ تندبادی هم آن را پاک نکند و محبت تو از یادم نرود.»

واژه های جدید

مشاجره: دعوا - درگیری آزرده: رنجیده - ناراحت آبادی: روستا - ده قدری آنجا بمانند: مدتی در آنجا بمانند

لغزید: سُر خورد برکه: آبگیر حک کرد: تراشید اختلاف: ناسازگاری صخره: سنگ بزرگ و سخت

مفهوم ساده و روان حکایت

دو دوست در بیابانی دچار اختلاف شدند و شروع به بگو مگو کردند. یکی از آنها به صورت دیگری سیلی زد فردی که سیلی خورده بود آزرده و ناراحت شد و رفت روی شن‌ها نوشت: امروز بهترین دوستم به من سیلی زد.

سپس به راه خودشان ادامه دادند. ناگهان فرد سیلی خورده که حواسش نبود توی برکه ای افتاد رفت فردی که سیلی زده بود از کار دوستش متعجب شده بود که چرا با دو کاری که من کردم او دو رفتار عجیب نشان داد؟ علت را از دوستش جویا شد. دوستش جواب داد: خوبی‌ها را باید بر روی سنگ نوشت تا همیشه بماند و بدی‌ها را روی شن‌ها نوشتم تا با بادی از بین برود. دوستی‌ها هستند که می‌مانند

پیام حکایت (محبت)

محبت را باید بر روی سنگ نوشت تا همیشه بماند اگر ما چیزی را بر روی سنگ بنویسیم تا سال‌های سال آن نوشته بر روی آن سنگ باقی خواهد ماند ولی اگر آن را روی شن بنویسیم با وزش اولین باد، شن‌ها به هم می‌ریزد و نوشته از بین می‌رود.

در اینجا منظور این است که ما باید محبت‌های دیگران را مانند نوشته‌ای که بر روی سنگ نوشته می‌شود در دل و ذهن خود حک کنیم و بدی‌های آن‌ها را مانند نوشته‌ای که روی شن نوشته می‌شود و زود از بین می‌رود زود از دل و ذهن خود پاک کنیم.

تمرین کلاس (درس ۱)

۱- افعال جمله های زیر را مشخص کنید

این همه خلق را که شما بینید خالق دارد.

آفریدگار را باید پرستید . از نعمت های خداوند باید تشکر کرد.

۲- نوع و علایم نگارشی جمله های زیر را مشخص کنید.

به آسمان نگاه کن

به به چه هوایی

برای موفقیت در درس چه باید کرد

خداوند آفریدگار آسمان و زمین است

۳- با نثر زیبا و ساده زیبایی های جنگل را در یک بند بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

۴- عبارت های زیر را به نثر ساده تبدیل کنید.

باد بهاری وزید از طرف مرغزار باز به گردون رسید ناله هر مرغ زار

.....

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق ، روشنایی افزایش اندر دل

.....

۵- در هر کدام از عبارت های زیر، غلط املائی پیدا کنید شکل صحیح آن را بنویسید.

الف) اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل و قفلت از این و نا اندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است.

ب) خیز و قنیمت شمار ، جنبش باد ربیع ناله ی موزون مرغ، بوی خش الله زار

۶- واژه های هم خانواده را کنار هم بنویسد.

عارف - معرفت - خلقت - حبیب - خالق - مخلوق - عرفان - محبت

تکلیف خانه (درس ۱)

۱- با حروف ع- ص- غ- ض از درس یک کلمه پیدا کنید و هم خانواده و مترادف آنها را نوشته و با آنها یک متن بنویسید و با هنر تلفیق نمایید

.....

.....

.....

.....

۲- با توجه به واژه های زیر کدام یک می توانند با هم قافیه تشکیل دهند؟

نام - چراغ - عالم - خاک - جام - نالم - پاک - فراغ

۳- با کلمه « میهن » سه جمله خبری، پرسشی و امری بنویسید.

خبری:

امری:

پرسشی:

۴- چهار کلمه مرتبط با (بهار) را بنویسید.

۵- جمله ها و ابیات زیر را از نظر محتوا مشخص کن

♣ باد بهاری وزید از طرف مرغزار باز به گردون رسید ناله ی هر مرغ زار

♣ شب از اسرار علی آگاه است دل شب محرم سرا... است

♣ برو کار می کن مگو چیست کار که سرمایه ی جاودانی است کار

♣ خندید بر او شعله که از دست که نالی ناچیزی تو کرد بدین گونه تو را خوار

۶- معنی واژه های زیر را بنویسید.

ربیع:

غنیمت:

موزون:

آزمون درس اول (فارسی)

کلاس ششم ابتدایی

تاریخ:

نام آموزگار:

نام:

نام خانوادگی:

انتخاب کلمه درست از داخل پرانتز (دقت کنید)

آفریدگار را بیاید..... و بر نعمت او. (ترسیدن - پرستیدن)
اندیشه کردن کارِ خالق و مخلوق روشنایی افزایش اندر دل. (اندر- برای)
غفلت از این و نااندیشیدن افزایش اندر دل. (روشنی - تاریکی)

کدام جمله زیر عاطفی هست

علی امروز از سربازی برگشت. چه هوای لطیفی
 امروز هوا چگونه بود؟ آیا محمد در مدرسه حاضر بود

نوع جمله های داده شده را مشخص کنید

باد بهاری وزید. (.....)
بلبل و قمری چه می خواند؟ (.....)
خیز و غنیت شمار. (.....)

با دقت برای کلمه داده شده مخالف بنویس

غفلت ≠ سختی ≠ غنیت ≠ خواند ≠

با دقت برای کلمه داده شده هم معنی بنویس

نااندیشیدن = خالق = سپاس = نعمت =

سوال

چه تفاوتی بین عبادت انسا نها با دیگر موجودات هست؟

درک مفهوم

برداشت شما از بیت «برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتر است معرفت کردگار» چیست؟

دانش زبانی

جمله «..... است که را از برساند.

یک جمله بنویس:

رابطه معنایی و کلمات افتاده را پیدا کنید

خیز و غنیمت شمار باد ربیع

نالهِ ی موزونِ مرغ، بوی خوش لاله زار

هر گل و برگِی که هست، یاد خدا می کند

بلبل و چه خواند؟ یاد خداوندگار

جمله مصرع اول بیت زیر را باز نویسی کنید

باد بهاری وزید از طرف مرغزار

باز به گردون رسید، ناله هر مرغِ زار

انتخاب کلمه درست از داخل پرانتز (دقت کنید)

آفریدگار را بیاید..... و بر نعمت او. (ترسیدن - **پرستیدن**)
 اندیشه کردن کارِ خالق و مخلوق روشنایی افزایش اندر دل. (**اندر** - برای)
 غفلت از این و ناندیشیدن ، افزایش اندر دل. (روشنی - **تاریکی**)

کدام جمله زیر عاطفی هست

علی امروز از سربازی برگشت. چه هوای لطیفی!
 امروز هوا چگونه بود؟ آیا محمد در مدرسه حاضر بود

نوع جمله های داده شده را مشخص کنید

باد بهاری وزید. (**جمله ی خبری**)
 بلبل و قمری چه می خوانند؟ (**جمله ی پرسشی**)
 خیز و غنیمت شمار! (**جمله ی امری**)

با دقت برای کلمه داده شده مخالف بنویس

غفلت ≠ آگاهی سختی ≠ آسانی غنیمت ≠ بی ارزش خواند ≠ نخواند

با دقت برای کلمه داده شده هم معنی بنویس

ناندیشیدن = فکر نکردن خالق = آفریدگار سپاس = تشکر نعمت = توانایی ها

سوال

چه تفاوتی بین عبادت انسا نها با دیگر موجودات هست؟
 انسان دارای قوه تفکر است و سایر موجودات این را ندارند پس بایستی برای سپاس گزاری نهایت اهتمام را ورزید

درک مفهوم

برداشت شما از بیت «برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفترست معرفت کردگار» چیست؟
به هریک از پدیده های عالم خلقت بنگری عظمت پرودگار برایت روشنتر می گردد

دانش زبانی

«جمله» یک یا مجموع چند کلمه است که پیام کاملی را از گوینده به شنونده برساند

یک جمله بنویس: **امروزه مشهد رفتم.**

رابطه معنایی و کلمات افتاده را پیدا کنید

خیز و غنیمت شمار **جنبش** باد ربیع

نالای موزون مرغ، بوی خوش لاله زار (قافیه و ردیف)

هر گل و برگی که هست، یاد خدا می کند

بلبل و **قمری** چه خواند؟ یاد خداوندگار (قافیه و ردیف)

جمله مصرع اول بیت زیر را باز نویسی کنید

باد بهاری وزید از طرف مرغزار

باز به گردون رسید، ناله هر مرغ زار

از هر طرف مرغزار باد بهاری وزیدن داشت

والدین و مربیان گرامی

- محصولی که در دست دارید دارای مجوز نشر و ثبت شده در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌باشد.
- در صورت کپی برداری، فروش، ارسال، برداشتن لوگو یا انتشار آن برای دیگران، طبق قوانین جرایم رایانه‌ای با شما برخورد خواهد شد و شما موظف به جبران خسارات وارده به انتشارات مشق آنلاین خواهید بود.
- مربیان و مدارس مجاز به حذف لوگو مشق آنلاین از محصولات **نیستند** لذا می‌توانیم در صورت خرید قانونی از سایت مشق آنلاین، لوگو درخواستی شما را طبق نظر شما به صورت رایگان در محصولات قرار دهیم.

نمادها و صلاحیت‌ها

